ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԱՊԱՀ — ՏԱՐԻ — ԹՎԻ — 1354 — ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ — 27 — ՓԵՏՐՎԱՐ 1873

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկանը գին ներսում Պոլսոյ համար 180 գրշ.
» Գաւառաց » 40 մէջ.
Վեցամսեայ ներսում Պոլսոյ » 90 գրշ.
» Գաւառաց » 50 մէջ.
Թերթատուփի մի երեսի գին 50 փարա
Կանոնաւոր ամսոյ մէկ անգամի համար Դ գրուշ, երկու անգամի համար Զ գրուշ։ Ամենայն անգամի համար զատ ստորագրութիւն կը լրայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Դուրս գալիք լրագրաց համար ծախքը կանխագրութիւնն վրայ։

Լրագրաց փոխարինեալ համակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տիրաշնին ոչիսի ուղղութ. Ս. Գոլիս Զինգիլի խան, Մասիսի գրատունը։

Ձանձրաց ծախքը կիմացուցուցուի համակ չընդունուիր։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԱՊԱՀ 27 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ ազգային ժողովոյ միաձայնութեան անգամոց դարաբաբիներուն վերայ Գ. Թիէրի առաջարկը վերջին զարգացաւ. յարգիմանութիւնը կատարեալ ամբոխաձայնութեամբ հանդարտեցաւ։ Հանրապետականք՝ բնականաբար զոհ էին ասոր ալ բիւրին, որոյ հետեւեալ հանրապետութեան ապառնայելոյ վտանգն անդամ՝ Ի՞նչ հեւացու, բայց միապետականք՝ լմնգհոգեալ՝ սուսերի ոգեորած են իրենց բարձանոց կատարմանն ամենեն յարմար առիթը կորսնցնելնուն վերայ, որ թերեւս ալ իրենց անդամներէն քանի մը հանդարտ չ. ունի անդամներու հանար զատ ստորագրութիւն կրելու։

Ահաւասիկ վերջերս Դրազիոն թարգմանեալ թերթը։

Ցոյց։ 1. 1871 օգոստոս 31ի օրինաց առաջին յօդուածն հետեւեալ կերպիւ շարադրուած է։

Հանրապետութեան նախագահը ժողովին հետ գաղտնաբար կը հաղորդակցի, զորս կամ ոչ ամբաստութեան դատաւորներէն մին կը կարդայ ազգային ժողովոյ բերանին վերայ, ի բաց առեալ այն գաղտնաբերը՝ զորս ժողովին բացման ատենն նախագահին անձամբ կը կարդայ։

Այսու ամենայնիւ օրինաց վերաբերեալ վիճաբանութեան մէջ նախագահը կրնայ խօսիլ՝ երբոր հարկաւոր գտնի։ բայց նոցա իւր դիտողութիւնը գաղտնաբերով մի կինանցնէ ժողովին։

Ժողովոյ գաղտնաբերին ենթակա եղող՝ նախագահին խօսելու առիթ ինդրոյն վիճաբանութիւնը կը

դադրեցնէ, և նախագահն հետեւեալ օրը կը խօսի։ Եթէ ժողովն յանուն քուէով չորոշէ որ նոյն օրը խօսի։ Նախագահին խօսելէն առաջ առանձը կը դադրի և վիճաբանութեան յարմարեցեալ թերթին ուրիշ նիստ մի կը թողուի, զոր նախագահը ներկայ չգտնուիր։

Ցոյց։ 2. Հանրապետութեան նախագահն ազգային ճանչցուած օրէնքները մինչեւ երեք օր կը հրատարակէ։ իսկ ուրիշ զանազան չեզոքներ՝ ժողովին քուէարկութենէն վերջ մէկ ամիս ետքը։

Երբոր քսանչորսնակ օրէնքն երեք ընթերցման ենթարկեալ չէ, նախագահն իրաւունք ունի երեք օրեայ դադարեցնելու մէջ զանազան ազգայնոց ոչ ասելու ոչ ասելու ոչ ասելու քոյլ մի խնդրելու, որ նորէն քննուի։

Իսկ երեք ընթերցման ենթարկեալ օրինաց հանար՝ հանրապետութեան նախագահն իրաւունք ունի երկրորդ ընթերցման մէջ եռաւ. խնդրելու որ երրորդ ընթերցումն երկարաւոր եղաց դատաբեր։

Ցոյց։ 3. Հարցս ճեղքը կատարելութեան դաշնաձեւից մեծն կրնան ուղղիլ նաև ազգային հանրապետութեան նախագահին։

Երբոր դաշնաձեւից ուղղեալ հարցմանները կամ ազգային ժողովոյ դրկուած ազգերագրերն դարձոյ վերաբերին, հանրապետութեան նախագահն իրաւունք ունի խօսելու։

Իսկ ինչ հարցմանները կամ ազգերագրութիւնները ներկայն աչխարհավարութեան կը վերաբերին. դաշնաձեւագրի միայն կը պատասխանեն ինքն երբէք։

Հինգերորդ մասը ընդ. և վերջացնելը։ Սկսա քիչ ապր մը, դեպ նեմ մակն կեանքը եռաւորութեան մը ներ. ուրաւ և ուրիշնակ օրինաց և դաշնաձեւագրի տակ մեղմաց հարցաստութեան թիակին տակ եղեկան ու չբան։ ուր ինքն է անգ է լոյ և երգանաց ասանանց, ուր օրէնքն իւր զեղծ ու ոսկեղծ գեղեցիկ մեջ կապ է, ուր ամենայր ինքնակեցութիւնը զարդ ապրելիւնը կը կեսչասէ, ուր անձնիւր ազ իւր ազգեռոյ իւր նեմանոյն անձը զրպարտելու մէջ կը դնէ, ուր դաշնանոյն ուսմեկ է, ուր իշխանն իշխելու ազգանունը չէ ուսած, ուր իշխանաց թիւնոյ եռական, ազգեկար, չքաւոր ու ինչեր, փարքոյ ու փանարի անձանց ձեռքն է, ուր ազգային կրթութեան ուսուցիչնը գրանի մը ցերեկոյ ինան օձանեցաս մէջ խրատ իրանց խոշորաձիս, ապանդակ, իսուարի մոքարանութիւններու, հեռաւէն ծրեն գոյն ոչ գոշանոյ կրկոյի ոչ գա-

ղանի, ուր ինքն ինքնակեցութեան ամենայն ինչ ունի, ուր ինքն ինքնակեցութեան ամենայն ինչ ունի, ուր ինքն ինքնակեցութեան ամենայն ինչ ունի։

Ընկերանոն վիճակ մը, ուր իրաւունքն ազատութիւնը ազգեռ ու կոպիս զանանելէն ազատի եղած կ'հեռաց, ուր ազգանդը հասակի խոշորութեան մէջ կ'վերանան և ոչ հնարաւոր ունենք, ուր երիտասարդութիւնը զարգացեալ դարձեալ կ'հեռանան ուր ինքնակեցութեան ազատ ունենք են

կու վարչական պաշտօնատարներէ, երկու դատաւորներէ, երկու երեսփոխաններէ և երկուքէ ալ առաջադրեալ խորհրդարաններն անդամներէ։

«Նշանակութեան արժանի է, որ Գերմանիոյ լրագիր մի, թէ կոյսերը խաղաղ պէտք էր որ այս դարձը կատարէին բաւական ։ Ն. Վեհափառութիւնը պարտ անձին կը համարի այս դէպքին միջոց լիակատար զ ոհեցուցմ տալ հաստատութեան, և հզօրագոյն պաշտպանել պետութեան պաշտօնատարաց ազգութեան և հաստատակաց բարոյականութեան դասը՝ իւր կառավարութեան և խորհրդարանին դարձակցութեամբ»։

Այս նիւթիս միջոց Գերմիոյ Լենտրանատան լրագրին ուղղեալ նամակ մ՝ալ հետեւեալ անդիկութիւնները կուտայ։

«Լասքէր երեսփոխանին երեւան հանած իրողութիւնը Գերմանիոյ ուրիշ երկիրներուն ալ ուշադրութիւնը մեծապէս գրաւած է, որովհետեւ անոնց մէջ ալ նմանորինակ իրողութիւնք հաստատակաց խղճմտանքը գայթակղեցուցած են։ Ասոնց մասին կը յիշէ Պոմիէրայի մէջ Սրիձէտէրի պատանը սենեակն գոյութիւնը դատարանի դատերը, որ բարձրագոյն եկեղեցական դատերը եւ նեղ ոլիսի դատարան եւ որոց մէջ իրրեւ մեղադրեալ կը բռնուեցուն, սարին կարգի մարդոցմէ դատ, ազնուական անուն կրող և արքունական հեռ ի մեռոյ յորդորութիւն ունեցող անձինք։ Պրուսիոյ գրքի դատութեան ազգային Ժողովին մէջ կատարուած հարցումի մէջ հաստատուած միաձայնութեան համաձայն չէ։

Այս աւանդութիւնը 2368ի դէմ 410 ձայնով ընդունուեցաւ։

Թարիզ 9 մարտ

Ազգային ժողովոյ մէջ Պ. Տիզիոր կը հաստատէ թէ Պ. Թիէրի խոսքերուն ասելիները պիտի է որ կատարուին պաշտօնեայներն որոշեն։

Հակառակ առաջարկութիւնը 266ի դէմ 499 ձայնով մերժուեցաւ։

Առալ հարցման խնդիրը կատարելս կարգադրուած կը համարուի։

Լոնտրա 8 մարտ.

Էսթիմատրիի գրքին (Անգղիոյ թագաւորին դրատեր որդւոյն) Թուրիոյ Մարիամ իշխանուհւոյն հետ նշանառութիւնը խիստ մտաւոր կը համարուի։ Պ. Պրատսթիի յանձնուած է ապագայ ամուսնոյ հրամանն որպէս։

Սինէր 8 մարտ.

Հելլենական կառավարութիւնն ընդանիոյ նոր էստաֆետ թիւնը ճանչց։

Տեսպոտ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Զիրէնն մինչեւ Լամիա չմուտէիր երկաթուղւոյն բաժիններն ամբողջապէս կ՝ Պօլսոյ մէջ ստորագրուեցան։

Լոնտրա 10 մարտ.

Օրամ գանս 54 1/8
փոխ 1869 66 1/8
» 1871 74 1/8
» 1872 94
Անգղ գանս 92 3/8
Հանգիստ 25
Մօտէր 38

Լիվերբուլ 8 մարտ

Բամպակ Մ. Ն. 10
Ծախուած 10000 հատ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 8 մարտ.

Ռիշեսի Աւստրա—Թիւրք ընկերութեան բաժիններուն բարձրանալը՝ յիշեալ ընկերութեան կողմէ փոխանակութեան պանքա մի հաստատելուն արդիւնքը կը համարուի։ Պ. Թաաէլաք՝ ազնուական ժողովին նախագահ անուանեցաւ։

Կայսրը շատ գոհ է ընդարձակեալ օրինաց յանձնելու վերայ։

Երկիրս կոյս հոս թէ Լանտրայի մէջ դրամագեղջը պիտի բարձրանայ։

Վիեննա մարտ.

Զարսիոյ Շահին կողմէ Կոնստանտինապոլսոյ դեսպանաց ուղարկուած արքունական դրամ Մեկլամ խան քաղաքս մեկնեցաւ իւր պաշտօնը յանձնելու համար։

Բէշիմ 9 մարտ.

Պ. Տիզ վատնչաւ ոչ կիրակի հիւանդ է։

Փարիզ 8 մարտ.

Պ. Թիէր ասկսեալ ի դուրս չելնելու Նշ նել իւր բնակարանէն։

Գերմանական զօրաց Գասլնայէն մեկնելը խիստ մտաղաւ կերեւի։

Փարիզ 8 մարտ.

Պ. Պէլլամէ՝ Պարլանեան երեսփոխանը՝ չարիւրդիշ առաջարկութիւն մի ներկայացուց ոչ մնաք թէ նախագահութեան վերմն անդրադարձութիւն պետութեան հիմնական օրենաց հատոր։ և կառավարութեան ու Պէնանէց յանձնաժողովոյ մէջ հաստատած միաբանութեան համաձայն չէ։

Այս առաջարկութիւնը 266ի դէմ 410 ձայնիւ ընդունուեցաւ։

Փարիզ 9 մարտ

Ազգային ժողովոյ մէջ Պ. Տիզիոր կը հաստատէ թէ Պ. Թիէրի խոսքերուն ասելիները պիտի է որ կատարուին պաշտօնեայներն որոշեն։

Հակառակ առաջարկութիւնը 266ի դէմ 499 ձայնով մերժուեցաւ։

Առալ հարցման խնդիրը կատարելս կարգադրուած կը համարուի։

Լոնտրա 8 մարտ.

Էսթիմատրիի գրքին (Անգղիոյ թագաւորին դրատեր որդւոյն) Թուրիոյ Մարիամ իշխանուհւոյն հետ նշանառութիւնը խիստ մտաւոր կը համարուի։ Պ. Պրատսթիի յանձնուած է ապագայ ամուսնոյ հրամանն որպէս։

Սինէր 8 մարտ.

Հելլենական կառավարութիւնն ընդանիոյ նոր էստաֆետ թիւնը ճանչց։

Տեսպոտ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Զիրէնն մինչեւ Լամիա չմուտէիր երկաթուղւոյն բաժիններն ամբողջապէս Պօլսոյ մէջ ստորագրուեցան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ հինգշաբթի իրիկուն ոչ-բարեկամութեան նախարարներն արտաքոյ կարգի խորհուրդ մ՝ըրին թագաւորի։ Գեներալ վաշային ապարանքը։ Կարծիք մեկ յիշեալ խորհուրդի՝ տեղեկութեան այլ և այլ կարգի ժողովրդոց մէջ կախ մնացած կրօնական խնդրոց լուծմանն զբաղեր է։

Մարդասիրաց Լոնտրայի բարեգործը՝ չորեքշաբթի օրը Լանտրայէն եկած հեռագիր մի հրատարակած էր, որոյ մէջ կը ծանուցուէր թէ Մեծ—Եղարբարութիւնը ոչնչի վերնոյ թուրքիոյ մէջ, և թէ կառավարութեան ազատութիւն և պաշտպանիչ խորհրդոյ նախագահութիւն ոչնչի հասարակութիւն։

Յիշեալ լրագիրն իւր Երէկուան թուով կը ծանուցանէ թէ այս բարբարոսաբարոյ անհիմն է։

Կարծուի թէ Եղիպտոսի հիւպատոսական իրաւասութեան խնդրոյն վերայ Գաստկիոյ և Խաստիոյ գեսպանաց կողմէն գործութիւններ ծագելով, խնդրոյն որոշումն անուանմանաբար յետաձգուելու է։

Լէվքնի Հերբրա կը ծանուցանէ թէ մոդրաքաղաքիս Գաստան և Խաստան գեսպանները Թուրքիոյ մէջ առաջ հպատակաց կարգութեան իրաւունք շարունակ դաշնագիրն այսօր վաղը ոչիսի ստորագրեն։ Ասանց ստորագրութենէն ետեւ՝ միայն Ամերիկայի Միացեալ—Նահանգաց դեսպանին ստորագրութիւնը կը մնայ դատնոր։

Գանդ խոս հայ դարձուցի մի կիրակի օրը Լիսիպարսի եկեղեցիին դուռը երած ժամանակ ինկաւ մեռաւ յանկարծական կարիսուած։

Կարուի թէ խնդրոյ մարդը քանի մ՝օրէն իւր հայրենիքը ոչիսի վերադարձաւ։

Ոչ-բարեկամութեան կենաց՝ հոն ալ թերեւս կենաց քաղաքակրթութիւն։

Գեներալ կրնան անիմաստ օրինակներ յառաջ բերել։ բայց կարծեմ սաքա հնդկերն բաւական են։ քաղաքակրթութիւն բաւական բնական հասարակ և ժողովրդոյին բարեհաճութիւնը մեկնելոյ ու պարզելոյ համար։

Բայց նի՝ որ այս ենթադրական օրինակներով ցոյց արուած ազգային վիճակներէն և ոչ մին կը համարատարանէ այն իմաստին նշանակութեանը՝ զոր մարդոց բնական ուղիղ բանը կուտայ այս քաղաքակրթութիւն բառին։ ինչո՞ւ։ Վասն զի մեծ այնպէս կը թուի թէ՝ այն առաջին երոզութիւնը՝ որ կը բռնանդակուի և կը հասկցուի քաղաքակրթութիւն բառին մէջ (որ ազգէն նոխբնեմ ազգ օրինակներէն ինքնին ամենեքեան կ՝ նեբեի)։ զարգացման ու բարգաւաճման իրողութիւնն է։ Այս բառը միշտ դէպ յաւելութիւնն ընթացող ազգի մը գաղափարը կազմեցնէ մտքոց մէջ։ Այս՝ այնպիսի ազգ է մը՝ որ ամենեքեան կրնան ասել՝ ոչ թէ տեղ փոխելու՝ այլ միճակ փոխելու։ Համարաղի մը՝ որ օրէօր կը բնդարձակի և կը բարձրանայ։ Ինձ այնպէս կը թուի թէ քաղաքակրթութիւն բառին մէջ բանական մարդոց մէջ ամենագրգռիչ գաղափարն է։

Ահա է այս բարդաւաճումը, որն է այս զարգացումը։ Հոս է խնդրոյն դժուար մասը։

Բայց բառին առաջարկութիւնը ազգէն յայտ յանդիմանն կը ցցնէ և այդ զարգացումը։ բարդաւաճումը կրնան՝ գաղտաքակրթ կենաց կատարելագործութիւնը բառն ընկերական կամ՝ ազգային միճակներու և մարդոց իրերուց հետ ունեցած յարաբերութեանց կատարելագործութիւնն է։

Մարդ քաղաքակրթութիւն բառին արտասանածին պէս՝ առաջին անգամ հասկցած գաղափարն ոչ է։ բայց միտնդանոյն խոկելն մարդոց իր մտքին առաջին կը տեսնէ։ Կը տեսնէ նաև զարգանալ թեան, ընկերական կամ՝ ազգային գործ ու գործան յարաբերութեան մի գաղափար։ այսինքն մէկ կարգէն ուրիշ մէկ ընկերութեան կամ՝ ազգի զարգանալ ու բարեկեցութեան մէջ։ Մեր թէ քաղաքակրթութիւն բառն՝ ոչ աւելի բեղաբաձակ, ոչ աւելի խորին բան մի կը նշանակէ ու կը բովանդակէ իւր մէջ, բան մի՝ որ աւելի գերազոյն, աւելի միհամ վեհամ է՝ ընկերական ու քաղաքական յարաբերութեանց, գործութեան և բարեկեցութեան բան կատարելագործութիւններէն։

Իրողութիւնը, հասարակաց կարծիքն և բառին առ հասարակ բնազանց նշանակութիւնը՝ համաձայն են այս մարդկային բնածին ազգասէր հնա։

Շարունակելի

Ա. Լ—ինեան

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեւանայ Յ. Պատրիարքը նամակաւ մը կը ծանուցանէ իւր փոխանորդ Գեր. Խորէն վարդապետին թէ՝ ընթերցեալ դ ոնուց Լատին միաբանութեան և 200ի չափ Ցեղ-ի գիրկոյսիք՝ գինեալ՝ փետր. 15ին իրիկունը Յ. Ջենդեան ապրը մտեր, և անոր չորս կողմն՝ բաց յատատաղէն՝ փարագարդնելով պատեր էն։

Այս իրողութիւնն ամենիմաստ Յ. Պատրիարքը քաղաքապետին հաղորդեր է։ քաղաքապետն ալ Լատինաց միաբանութեան և Դաղղիոյ հիւպատոսին ազդարարեր է։ Հիւպատոսը խոստացեր է որ անմիջապէս ընկերանոցն երթալով՝ վարագոյրները փոր տանալ տայ։

Ոսկիյն Լատինք փոր չեն տանիր, որովհետեւ՝ ինչպէս Նախընթաց թուով ծանուցինք՝ անցեալ չորեքշաբթի օրը հեռագրեր եկան Երուսաղէմի Հայոց և Յունաց Պատրիարքաց կողմէն թէ՝ տա Ք. Դուռն և թէ՝ առ. իրենց փոխանորդները։

Երէկ Յ. Երուսաղէմի պատրիարքարանի փոխանորդ Գեր. Խորէն վարդապետը՝ Պատրիարքարանի Դարբասի Ազբարհամ էֆէնտիին հետ

դատնոր։

Ճարտարի գիշեր կէսին—փոշայի Օսմանիկ թատրոնը մեծ բազմութիւն գանուելով, խաղին վերջը, ժողովրդեան գուրս ելած միջոցին, 12—13 տարեկան հայ տղայ մի կուռքի մի կրծուելով առաջ ծանրարոյր վնասուելցաւ։

ԿԵՍՏԵՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿՕՀԱՏԸ ՍՈՒՏՈՒՏԻՒ

26 փետր. երկուշաբթի իրիկուն 60 32
27 փետր. երեքշաբթի առաւօտ

բացուեցաւ	61 8
կէս օր	61 16

Կ. Պոլիս 26 փետր.

Պօսթէթէ ժէնէրալի բաժինք Անգ. լիր. 13,28
Գրեսի » » Օսմ. 19,
Գրեսի Օսմիրս—Թիւրք 12.70
Երիպոլիս պեսոյ հին Ֆր. 183 25
» նոր 87 25
Փոխ. 1863 » » 371
» 1865 » » 381
» 1869 » » 343 50
Թրամուայ Օսմ. լիր. 20,75

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երուսաղէմի Յ. Պատրիարքը նամակաւ մը կը ծանուցանէ իւր փոխանորդ Գեր. Խորէն վարդապետին թէ՝ ընթերցեալ դ ոնուց Լատին միաբանութեան և 200ի չափ Ցեղ-ի գիրկոյսիք՝ գինեալ՝ փետր. 15ին իրիկունը Յ. Ջենդեան ապրը մտեր, և անոր չորս կողմն՝ բաց յատատաղէն՝ փարագարդնելով պատեր էն։

Այս իրողութիւնն ամենիմաստ Յ. Պատրիարքը քաղաքապետին հաղորդեր է։ քաղաքապետն ալ Լատինաց միաբանութեան և Դաղղիոյ հիւպատոսին ազդարարեր է։ Հիւպատոսը խոստացեր է որ անմիջապէս ընկերանոցն երթալով՝ վարագոյրները փոր տանալ տայ։

Ոսկիյն Լատինք փոր չեն տանիր, որովհետեւ՝ ինչպէս Նախընթաց թուով ծանուցինք՝ անցեալ չորեքշաբթի օրը հեռագրեր եկան Երուսաղէմի Հայոց և Յունաց Պատրիարքաց կողմէն թէ՝ տա Ք. Դուռն և թէ՝ առ. իրենց փոխանորդները։

Երէկ Յ. Երուսաղէմի պատրիարքարանի փոխանորդ Գեր. Խորէն վարդապետը՝ Պատրիարքարանի Դարբասի Ազբարհամ էֆէնտիին հետ

քննութիւն կենալ։ հոն ալ թերեւս կենալ քաղաքակրթութիւն։

Գեներալ կրնան անիմաստ օրինակներ յառաջ բերել։ բայց կարծեմ սաքա հնդկերն բաւական են։ քաղաքակրթութիւն բառին հասարակ և ժողովրդոյին բարենշանակութիւնը մեկնելոյ ու պարզելոյ համար։

Բայց նի՝ որ այս ենթադրական օրինակներով ցոյց արուած ազգային միճակներէն և ոչ մին կը համարատարանէ այն իմաստին նշանակութեանը՝ զոր մարդոց բնական ուղիղ բանը կուտայ այս քաղաքակրթութիւն բառին։ ինչո՞ւ։ Վասն զի մեծ այնպէս կը թուի թէ՝ այն առաջին երոզութիւնը՝ որ կը բռնանդակուի և կը հասկցուի քաղաքակրթութիւն բառին մէջ (որ ազգէն նոխբնեմ ազգ օրինակներէն ինքնին ամենեքեան կ՝ նեբեի)։ զարգացման ու բարգաւաճման իրողութիւնն է։ Այս բառը միշտ դէպ յաւելութիւնն ընթացող ազգի մը գաղափարը կազմեցնէ մտքոց մէջ։ Այս՝ այնպիսի ազգ է մը՝ որ ամենեքեան կրնան ասել՝ ոչ թէ տեղ փոխելու՝ այլ միճակ փոխելու։ Համարաղի մը՝ որ օրէօր կը բնդարձակի և կը բարձրանայ։ Ինձ այնպէս կը թուի թէ քաղաքակրթութիւն բառին մէջ բանական մարդոց մէջ ամենագրգռիչ գաղափարն է։

Ահա է այս բարդաւաճումը, որն է այս զարգացումը։ Հոս է խնդրոյն դժուար մասը։

Բայց բառին առաջարկութիւնը ազգէն յայտ յանդիմանն կը ցցնէ և այդ զարգացումը։ բարդաւաճումը կրնան՝ գաղտաքակրթ կենաց կատարելագործութիւնը բառն ընկերական կամ՝ ազգային միճակներու և մարդոց իրերուց հետ ունեցած յարաբերութեանց կատարելագործութիւնն է։

Մարդ քաղաքակրթութիւն բառին արտասանածին պէս՝ առաջին անգամ հասկցած գաղափարն ոչ է։ բայց միտնդանոյն խոկելն մարդոց իր մտքին առաջին կը տեսնէ։ Կը տեսնէ նաև զարգանալ թեան, ընկերական կամ՝ ազգային գործ ու գործան յարաբերութեան մի գաղափար։ այսինքն մէկ կարգէն ուրիշ մէկ ընկերութեան կամ՝ ազգի զարգանալ ու բարեկեցութեան մէջ։ Մեր թէ քաղաքակրթութիւն բառն՝ ոչ աւելի բեղաբաձակ, ոչ աւելի խորին բան մի կը նշանակէ ու կը բովանդակէ իւր մէջ, բան մի՝ որ աւելի գերազոյն, աւելի միհամ վեհամ է՝ ընկերական ու քաղաքական յարաբերութեանց, գործութեան և բարեկեցութեան բան կատարելագործութիւններէն։

Իրողութիւնը, հասարակաց կարծիքն և բառին առ հասարակ բնազանց նշանակութիւնը՝ համաձայն են այս մարդկային բնածին ազգասէր հնա։

Շարունակելի

Ա. Լ—ինեան

ուրատքին դարձոյ պաշտօնական Վը-սահ Խալիլ Շերիֆի փոշոյին առտրան-քին երթալով՝ իրարու թիւնը մանրա-մասնատարար Նոյմն վեհանութեան ներ-կայացուց, և խնդրեց որ յիշեալ յա-տենական փարոզ ոյրնները վար առ-նուին Ի. մեր ազգին իրաւունքն և-զող եւ օրէն պրոտեսթանտները տեղը դրա-ուելու համար աչէտ եղած հրամա-նը շնորհուի։

Նոյմն վեհութիւնը խոստացաւ հրամանն դրկել տեղւոյն կուսակալին որ Հայոց Եօթն պրոտեսթանտներն իրենց տեղը դնել ազատ։ Իսկ փարոզոյրներ-յաւն համար քաւ թէ տէրտէրներ կոմէն վարագոյրներ գնացած են, և անոնք ալիսի դրուին, ինչպէս որ յուսալի է որ ազատ մնան։

Ասոր վերայ Գնր. փոխանորդն ա-ուարիկեր է թէ մի գուցէ ասանք ալ Լատինական Նոյան կրող փարոզոյրներ-ին ըլլան, որոց համար անոնք ազատի բաղձան Նոյաւ եւ ոգեբերեան։

Նոյմն վեհութիւնը պատասխա-ներ է թէ այր փարագոյներդ նոր գը-նուած են, և հին փարոզոյրներուն յաւ և նեմանն են։ «Փոշոհոմիներմ ձեզ, ասեր է, որ հրաման կրկրիմ տեղոյն Մաւմէտբրգին, որպէս զի նմին Մաւմէտբրգին, որպէս զի նմին կախուելիք փարոզոյրներն այրած փարագոյներուն հիշա նմանը չըլլան, որ-դեր և կոխել չտայ»։

Այս յուսոյ-բանական խոստմանց վերայ Գնր. փոխանորդ հայրը շնորհա-կալութիւն յայտնելով մեկներ է։ Ն. Վահրամեան քոլէն։

Վանէն կը գրեն թէ Պահմանագ-րութիւնը զարձագրելու դիտաղ Արժ. վերդ տարեաց մինչեւ այսօր ոչ մի չէ գրած և հանել խատ նատած է հոն։ Ասոր համար ժողովուրդը կը սպասասաւի եղեր բողոքս հանդա-դիր մի գրելով։ Ի Պատրիարքարան։

Մեզ կը թուի թէ հանդարդիր գրելու հարկ չկայ։ Պարտութեան պարտանքն է հարցնել զարձագրի վար-գասարին թէ ինչ հրահանգն ինչ-ոն։ Չարձագրարի վանայ մէջ չորս հինգ ամիսէ ի վեր, և տարեկան որ իւր պաշտօնն անյարգ կատարէ, տալա թէ ոչ՝ զայն ետ [կանչելով] զարձն ուրիշ յորմնարաւ ոնձի մի յանձնել։

Կը յուսամք թէ Ներկայ Պատրիարքական Ժողովը, որ Պահմանագրութիւնը զատաց մէջ զարձարքիրաւ մեծ գայթ կը գտնէ, անտարբեր չմնար այս վիճակին առջեւ։ և չմոռնար որ Հայաստանի ամենէն բարգաւաճագոյն դաւառն անկարգութիւնն ու ապօրինութիւնն մէջ մնայ։

Խորագիր Տեր.

Ազգ օգուտ թերթերնուդ 1543 թուոյ Կարգի փոշոյի թատրոնը տեղի ունեցած ոնվոյնել իրողութեան մասին հրատարակած մեր մեկ քանի դիտողութեանց դէմ, այս անգամ 30 տարուց ի վեր թերթին 1543 թուով հրատարակել տուած հանդարդութիւններն տեսայ։

Թէ այդ գրութիւնը մեզ տարաշարութիւն միայն կրած ըլլայ թերեւս չուզէի պատասխանելս արժանի համարել։ Իրար շարունակ ազատ գրուած յօդուածներ մը նկատելով դրան, բայց զարդ տարաբարներն 30 հոգի, և ալ ըստ մեր վիճակ յուսիեան պատասխան ազդ ոչ մինները բրլոյնուն պատճառաւ, իրաւունք կունենամ հարատարա թէ տասնիր իրենց բարեկամութիւնը գոսկ խարեբարութեան մը զոհ դնացած են։ ուստի և պարտք կը համարիմ այդ 30 անձանց տարաշ համարելու ազգին և զիրենք այս վիճակին առջեւ։ և չմոռնալու որ Հայաստանի ամենէն բարգաւաճագոյն դաւառն անկարգութիւնն ու ապօրինութիւնն մէջ մնայ։

Ինչպիսի Տեր.

Ազգ օգուտ թերթերնուդ 1543 թուոյ Կարգի փոշոյի թատրոնը տեղի ունեցած ոնվոյնել իրողութեան մասին հրատարակեր եք։ Ինչպիսի գրգռիչ գրեր չունիք մեզի։ Ասանց այս պարզապէս և վատաբերաբար իրենց յանձն բերած այդ խօսքերուն մեր զարդարութիւն մը հոմարելուն համար ամեն բանի յուսալ սա Աստուածաշնչեան ըսած բառերուն առհանին ա. նշանակութիւնը տալին անգամ մը։ փառքի չեմ գիտեր թէ խառնագոյ տարերներով թատրոնը ընդարձակեցին, ասիոյ արուեստներով թատրոնին, նուագածուաց տեսարանը յարմարակերպեցին, պատասխաններով թատերական վրայ յարմարակերպ գտակցութիւնն եւ փարշութեան անօրէնին դէմ անարար նախատինք ա. Հայհոյանք արձակելու է։ Ինչպէս ներպամիս ընթերցանը կոչած եմ։ Ինչ ներպամիս ընթերցանը ասոյն ընթերցումներ հոմար ասանկ հուսկացողութիւն մը չա՞ս հեռի է իրենց պատմութիւնէ։

Զ. Կարտարիկեն ըսելով թէ Խատրիւ դի եւ Արեւելեան թատրոններուն կրծանման պատճառը հոսարարութիւնը եղած չէ։—Այս ալ մեզի դէմ պատասխան մը չէ։ Կերեւի թէ այդ 30 պատուտոր ազդայինը՝ կամ մեր գրածն անշարժ չեն կարդացեր, կամ կարդալ ուզեր են, և կամ կարդացածին հանդիպելու, կարգաբերեն։ Ինչպէս միայն ինչ չարի կը գտնուին վասնզի մեզ ասոնց կրծանման պատճառը հասարակութիւն է ըսած չենք։ Մինակ այդ չիչատակութիւնն ալ դրած մանրակրկիտ ուսումնասիրութեամբ ինչպէս ինքն ինչ ինչ ինչ

Ներկայ կանոնին 'ի Տարի Շուրջ։
20 փետր. 1873 ի Դուռն Կպարտպետի

Փետր. 26 Երիսուն Միլիոն կիբիոի գրաց համար 895.000 օվայ հօ. 3 ս. լիրի գնահատութիւնը պիտի ըլլայ 'ի Տարի Շուրջ։

Ուստի այն ապրանքը մատակարարել ուղղ փոխուսականք պէտք է որ նոյն օրը մանր վերին միջոցները ներկայ դանուին 'ի Տարի Շուրջ։
21 փետր. 1873 ի Դուռն Կպարտպետի

NORTHERN
ՆՕՐԹՇԷՐՆ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՈՆՏՐԱՅԻ ԵՒ ԱՊԻՐՏԻՆԻ
2.000.000 Լիրա Ամբերին դրամագլխով

Այս ընկերութեան գործակալին իշխանութիւն տրուած է նրդեսի գէմ չնչաքեր, կարասներ եւ վաճառքներ ապահովելու։ Ինչպէս նաեւ կենաց վերայ ապահովութիւններ պայմանագրելու։

Ապահովում կորուստներն եւ վնասներն անմիջապէս կը վճարուին տարբերութեամբ։

ԳՐԻՖՈԼ
ԱՏՐԻԱՆ Ա. ՔԷՕՆ
Զալաթիա Գարագէոյ ձէրէվիա խան

CONTREFAÇONS DES PILULES
DE BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՌԻ ՀԱՏԱԳԵՂԻՆ ԿԵՂԾԸ

Լսուին գնոյն բարձրութիւնը պատճառաւ, որ Պլանքառի Հատագեղին տակին տարբն է, պէտք է չվստահիլ, մանաւանդ հիմա, այն խարդ ախեալներուն, որ մեր գօրաւոր անի դրաշմին ներքեւ կը պահուրտին, եւ չդադարին, ինչ խարդախութիւն չեն կրնար ընել այն խարեբաներու, որ մեր առաջ ապրելիւնը դանելէ եւանէ՝ շատ հոլիւնը մինչեւ հոն հասուցին, որ թոյնը տար ճենին տեղ կանանչ արջառ կիր դնեն։

Ցանուն հատարակաց բարեյաջողեան եւ առողջութեան՝ կը յորդորենք մեր յաճախորդներուն, որ մեր անունը կրող հատագեղերուն ուրիշ եկած ինչը մեր հաշիւնեն, մեր եղբայրակից դեղագործներուն անդենդուիլեանը գիմելով։ Տոպակոյ չկայ որ այս պատուաւոր միջոցները զարտ կը տեսնէ՝ Պլանքառի ճշմարիտ հատագեղերը ձեռք բերել։ մեր փարիզի դեղարանէն։ կամ մեր լեգիտիմիներէն։ եւ կամ իրենց երիրին ամենէն յորգի դեղարաններէն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԼԻ
ՇՈՒԴԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ՓԵՏՐՎԱՐ 10 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՍԻՆԶԵԻ 'Ի ՆՈՐ ՊԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԵՆ ԻՋՆՈՎ ՇՈՒԴԵՆԱՒ ՆԵՐԸ

Ժամ թիւ- Ե-բոպոկոն Նէնբ-

1 4 Ցէնիմանալլէն Պէօլիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն Ի. Հիսար - (Քացի ուրբաթէ)։
1 15 20 Ցէնիմանալլէն Մէզարլըտարնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Պոյաճըր Ի Հիսար, Պէպէք Արնաւ
2 23 Բաւելի եւ Անատօլու Գավաղէն Մէզար Պէօյիւք- Թարապիա, Եէնիքէօյ Ամէնեան, Էմիրկէն Ի. Հիսար Պէպէք։
3 30 32 Ցէնիմանալլէն Պէօյիւք, Թարապ, Եէնիքէօյ Ամէնեան, Էմիրկէն Պոյաճ Ի Հիսար, Պէպէք Արնաւլուքէօյ։
4 45 20 Մէզարլարնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապ Եէնիք- Միրկէան, Ի. Հիսար Պէպէք Արնաւ Օրթաք Պէշիկթաշ։
6 45 6 Ցէնիմանալլէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն Դանլըճա, Ի. Հիսար, Թանթիլի, Արնաւլուքէօյ, Պէյլէրպէյ Օրթաքէօ, Գուզկունճուք, Պէշիկթաշ, Խոսկիւտար։
8 45 23 Ցէնիմանալլէն Մէզարլարնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա Պէյքօզ Սիրքէօյ, Պոյաճ Ի Հիսար, Պէպէք Արնաւլուքէօյ, Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ, Գուզկունճուք։
10 2 Մէզարլարնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիր Ի. Հիսար, Արնաւլուքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։

Արնաւլուքէ-ի ճեղքն

1 45 23 Արնաւլուքէօյ, Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
4 45 22 Արնաւլուք Գուրուչ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գուզկունճուք։
2 45 5 Արնաւլուք Գուրուչ Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։ (Միայն օրերը ժամը 2 1/2ին)
2 50 2 Արնաւլուք Գուրուչ Օրթաք Պէշիկթաշ, Գուզկունճուք։ (Քացի ուրբաթէ)
3 20 23 Արնաւլ Գուրուչ Օրթաք Պէշիկ։
4 22 Արնաւլուքէօյ, Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գուզկունճուք։
4 45 5 Արնաւլուքէօյ Գուրուչ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գուզկունճուք։ (Քացի ուրբաթէ)
7 45 28 Արնաւլ Գուրուչ Օրթաքէօյ Գուզկ Պէշիկթաշ Գուզկունճուք։
10 30 21 Արնաւլուքէօյ Վանիքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք։
10 45 22 Արնաւլուքէօյէն ուղղակի հասնելիք։

Ալէմանէ-ի եղէն

1 30 21 Պէյքօզ Բայազատ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանթիլի Վանիք Ցէնիքէօյէն Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք։
1 30 6 Վանիքէօյէն Ցէնիկ Պէյլէրպ Գուզկունճուք Գուզկ։
2 23 Պէօյիւքտ Թարապ Պէյքօզ Բայազատ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանթիլի Վանիք Ցէնիկէքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք։
3 30 21 Արնաւլուքէօյ Ցէնիկէքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Պէշիկթաշ Խոսկիւտար։
3 45 17 Պէյքօզ Բայազատ Գանդրճա Ա. Հիսար Գանթիլի Վանիք Ցէնիկէք Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք։ (Ուրբաթ օրերը Խոսկիւտար ալ)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈՒԴԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ե-բոպոկոն Նէնբ-

2 45 6 Գաղաթաշ Խոսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Ցէնիկէք Արնաւլուքէօյ Գանթիլի Ի. Հիսար Գանդրճա Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմանալլէ։
3 20 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւլուքէօյ Պէպէք Ի. Հիսար Գանդրճա Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարլարնու։
5 25 Պէշիկ Օրթաք Արնաւլուք Պէպէք Ի. Հիսար Պոյաճ- Եէնիք Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարլարնու Եէնիմանալլէ։
6 30 28 Խոսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօ Պէյլէր Ցէնիկէր Վանիքէօյ Արնաւլուքէօյ։
8 2 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւլուքէօյ Ի. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզար։
8 30 23 Գաղաթաշ Խոսկիւտար Պէշիկթաշ Գուզկ Օրթաք Պէյլէրպէյ Ցէնիկէքէօյ Վանիքէօյ Արնաւլուք։
9 45 4 Ի Հիսար Պոյաճըքէօյ Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Եէնիմանալլէ (Քացի ուրբաթէ)։
10 45 20 Պէպէք Ի. Հիսար Էմիրկ Եէնիք Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզար Եէնիմանալլէ Ի Ա. Գաւաք։
10 45 32 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Պէպէք Ի. Հիսար Էմիրկ Ամէն Եէնիք Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարլարնու։
11 15 23 Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարլարնու Եէնիմանալլէ։
11 30 21 Պէպէք Ի. Հիսար Պոյաճըք Ամէնեան Էմիրկ Եէնիքէօյ։

Արնաւլուք-ի եղէն

2 30 23 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնաւլուքէօյ։
3 22 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչ Արնաւլուքէօյ։
9 45 21 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչ Արնաւլուք Վանիք
10 30 22 Պէշիկթաշ Օրթաք Գուրուչ Արնաւլուք։
11 31 Գաղաթաշ Պէշիկ Օրթաք Արնաւ (Քացի ուրբաթէ)։
11 25 6 Պէշիկ Օրթաք Գուրուչ Արնաւլուք։
11 45 23 Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնաւլուք։
11 45 2 Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Արնաւլուքէօյ։
12 22 Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ։

Արնաւլուք-ի եղէն

3 30 5 Գաղաթաշ Խոսկ. Պէշիկթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Ցէնիկէքէօյ Վանիքէօյ Արնաւլուքէօյ։ (Քացի ուրբաթէ)
9 30 5 Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Ցէնիկէքէօյ Վանիքէօյ։ (Քացի ուրբաթէ)։
10 30 23 Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Ցէնիկէքէօյ Վանիքէօյ Գանթիլի Ա. Հիսար Գանդրճա Բայազատէ Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Ուրբաթ օրերը ժամը 10 1/2ին։
11 17 Գուզկ Պէյլէրպէյի Ցէնիկէք Վանիք Ա. Հիսար Գանդրճա Բայազ Պէյքօզ
11 30 5 Գաղաթաշ Գուզկ Պէյլէրպէյ Ցէնիկէր Վանիք։

Ա. Ի Ն Ս Ի Տ Ի Ա. Կ Ա Ն

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
26 ՓԵՏՐՎԱՐ
ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԳՐՈՒՇԻՆ
Լիրա 3 ամիս գրաւոր։ 111 3/4
Ֆարիզ 23.

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ
26 ՓԵՏՐՎԱՐ

Ընդ. միտ.	գրաւ։	110.15
Նարբոնէն ոսկի	»	87.15
Խմբագրայ առաջ	»	89.20
Ֆրբբվիթ	»	51.20
Հինգ Ֆրանք	»	—
Վինդոզ	»	103
Պոմճ	»	115.20

ԿԱՍՏԱՆԴՆՈՊՕԼԻՍ 26 ՓԵՏՐՎԱՐ

Ա Ր Մ Ա Տ Ի Ճ

Ցորեն	կարմիր	Պէսարապիա	40 — 42
»	»	Ադաղ	38 — 42
»	»	Գուլէք	30 — 32
»	»	Պուրկազ	30 — 32
«	թէքիրտաղ		— —
»	կոմբուզ	Ադաղ	42 — 47
»	»	Պէսարապիա	32 — 35
Կիւրքա Ռուսիա			38 — 40
Ցորեն	ֆակուզ	Պուրկազ	— —

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.
1809

ՆՕՐԹՇ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՆ ՄԷՐՔԱՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Ամբող	Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ	»	»	528.803
Շահէն ստացած	»	»	250.006
Հրդեհի ճիշդին ապահովման հասոյթը	»	»	708.000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր դրամագլուխն գաս՝ շահէն ստացուած մեծ գումարքով աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութիւնը կարգն անցած է։

Մայրաքաղաքիս փոխանորդաց, ինչպէս նաեւ Նորթ եւ Գլասգոյ եւ Գլասկոյի մեծարգոյ մէջ դրուած մասնաճիւղերու փոխարքներն ապահովելի գաս։ Դեռեւ տարեկան, խառնիներ, փոխանորդներ գործակալներ եւ կարգադրներ կազմակերպելի եւ գործելիք մէջ։

Այնքան մեծարգոյ տեղեկագիրներն սահմանք կամ ապահովութիւնն ընդունելու դիմելը պէտք է գիմեն Դ. Էմիլիանի Բ. Ռեմեանց որ ընկերութեան լիազոր գործակալն է։

LLOYD SUISSE
ԼՈՅԴ ՍՈՒԻՍ
ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ
(ԱՌԿԱՅԱՐԹԱ)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՈՒՅ

Այս ընկերութիւնն կ. Գալաթայ գործակալ թիւնները (անէնիա) արտօնուած է ամեն ցամաքի, ծովու եւ գետի վերայ փոխադրաց ապահովելու։

Ամենայն մանրամասն տեղեկութիւնն հանար պէտք է գիմել ստորագրեալս։

ՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ	ԲԷԼԷՔՍԱՆԴԷՐ
Ընդհանուր Գործակալ	Բէյօղլու
Գալաթիա	Գործակալ
Բարեմիտ ինա փողոց	Ի Գահէն գալու
թիւ 2	Կ. Գալիս.

ԹՈՒՄԱՅԵՐ—ՏԵՐԶԻՆ
Գ. Ս. ԵՊԻՍԿՈՊԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՄԻՍ ԼՈՅԴԻՆՈՑ
Գ. ՊՕԼԻՍ ՁԻՆՈՒԼԻ ԽԱՆ